

Linda Bergman
linda.bergman@varmdo.se
08 570 481 46
Miljöinspektör

Tjänsteskrivelse

HEMMESTATORP 1:2: Gällande beslut, information

Förslag till beslut

Bygg- och miljöavdelningen föreslår bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta uttala att

1. Mark- och miljödomstolens dom 2015-11-24, mål nr M6514-14 har vunnit laga kraft. Mark- och miljööverdomstolen har i beslut 2016-02-16, mål nr M11102-15, inte meddelat prövningstillstånd varför mark- och miljödomstolens avgörande står fast. Mark- och miljööverdomstolens beslut får enligt 5 kap 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

BYGG- OCH MILJÖAVDELNINGEN

Linda Bergman
Miljöinspektör

Bilagor:

Mark- och miljödomstolens dom, 2015-11-24
Mark- och miljööverdomstolens beslut, 2016-02-19

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-11-24
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 6514-14

KLAGANDE

Kentas Last & Schakt AB, 556265-1744
Älvsby 5
139 52 Värmdö

Ombud: Advokaten Fredrik Wennerstrand och jur. kand. Dan Bengtsson
Box 7557
103 93 Stockholm

MOTPART

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

SAKEN

Anmälan om miljöfarlig verksamhet på fastigheten Hemmestatorp 1:2 i Värmdö kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 3 november 2014 med dnr 5051-27674-2014, se bilaga 1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på det sättet att tidpunkten från vilken verksamheten inte längre ska tillåtas skjuts fram till den 1 april 2016 (se punkten 1 i Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommuns beslut den 17 juni 2014). Följaktligen ändras även datumet i samma beslut punkten 2 till den 31 mars 2016.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 399184

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		-

BAKGRUND

Efter anmälan från Kentas Last & Schakt AB om att få bedriva fortsatt kross- och sorteringsverksamhet m.m. på fastigheten Hemmestatorp 1:2 i Värmdö kommun beslutade Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i kommunen den 17 juni 2014 bl.a. följande om bolagets verksamhet:

1. Förbjuda fortsatt kross- och sorteringsverksamhet samt all in- och uttransport av schaktmassor på fastigheten Hemmestatorp 1:2 från och med den 1 januari 2015.
2. Fram till och med den 31 december 2014 hantera:
 1. Den kvarvarande delen av bergrummet om ca 15 000 m³, under förutsättning att erforderliga beslut eller skriftliga kontakter finns från Länsstyrelsen gällande fladdermössen.
 2. De lager av schaktmassor och krossat material som finns i upplag på fastigheten och som inte ska användas på fastigheten.
 3. De externa massor som uppstår från pågående entreprenader i kommunen där verksamheten är delaktig, ca 140 000 ton (helår).
 4. De externa massor som externa åkare önskar lämna eller köpa.

Bolaget har tidigare anmält kross- och sorteringsverksamhet på fastigheten Hemmestatorp 1:2. Verksamheten avsåg då hantering av material som uppkom på fastigheten i samband med rivningen av ett militärt bergrum. Nämnden beslutade om försiktighetsmått för verksamheten 2009 och 2011.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Kentas Last & Schakt AB har i *första hand* yrkat att mark- och miljödomstolen ändrar punkterna 1 och 2 i nämndens beslut och tillåter bolaget att bedriva verksamhet i enlighet med anmälan fram till och med den 15 januari 2019. Bolaget har i *andra hand* yrkat att domstolen ska ändra och/eller komplettera beslutet och tillåta den anmälda verksamheten under en av domstolen bestämd tid med de kompletterande skyddsåtgärder och begränsningar som bedöms skäligen för att verksamheten ska kunna fortsätta. Bolaget har i *tredje hand* yrkat att domstolen, med undanröjande av underinstansernas beslut, återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Bolaget har i *fjärde hand* yrkat att tidpunkten från vilken verksamheten inte

längre ska tillåtas skjuts fram till det att krossmaterialet från rivningen av berg-rummet kunnat tas om hand vilket beräknas kunna ha skett tidigast den 30 juni 2015.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun har bestritt ändring av beslutet att förbjuda en fortsatt kross- och sorteringsverksamhet, men medgett att tiden för fortsatt hantering av bergrummet förlängs till en lämplig tidpunkt.

UTVECKLING AV TALAN

Kentas Last & Schakt AB har till stöd för sina yrkanden åberopat vad som tidigare anförts och sammanfattningsvis tillagt följande.

Allmänt om lokaliseringens lämplighet

Den anmälda verksamhetens ändamål är att under en tidsbegränsad period bedriva kross- och sorteringsverksamhet samt återvinning av avfall. Verksamheten tar hand om schaktmassor från entreprenader m.m. samt omvandlar detta till ballastmaterial för användning vid entreprenader och andra projekt. Verksamheten bedrivs genom en grovkross, en finkross och ett sorteringsverk. Det inkommande materialet kommer från närliggande entreprenader. Under tidsperioden 2015–2016 beräknas den totala årliga produktionen från verksamheten att sjunka från 140 000 ton till 100 000 ton.

Verksamhetens geografiska läge är mycket bra med hänsyn till att Värmdö kommun är i en expansiv fas och många entreprenadarbeten är förväntade att genomföras i närheten av Hemmestatorp 1:2. Entreprenörerna kan köra det schaktmaterial de genererar till fastigheten och i samband därmed hämta upp det ballastmaterial som entreprenören själv behöver. Värmdö kommun har framfört att det i kommunen finns ett stort behov av mark för lättare industri och även mark för en bussparkering, vilket den nedre delen av fastigheten skulle vara lämplig för. En bussterminal upptar ca 35 000 m². Detta innebär att fastigheten och dess närområde kommer att behöva markberedas; något som kommer att generera såväl schaktmassor som kräva

ballastmaterial. Verksamheten har en idealisk placering för detta ändamål och det är tydligt att avsikten inte är att permanent bedriva den anmälda verksamheten på platsen.

De alternativa krossverksamheter som ligger nära Hemmestatorp 1:2 finns vid Ekobacken utanför Gustavsberg och i Botkyrka kommun. Den verksamhet som bedrivs vid Ekobacken tar inte emot schaktmaterial, utan säljer endast ballastmaterial. Om den aktuella verksamheten inte fanns skulle alltså entreprenörerna tvingas transportera schaktmaterialet till Botkyrka. Sträckan mellan Värmdö och Botkyrka är ca fem mil. Sådana långa körningar medför en negativ miljöpåverkan i form av utsläpp från fordonen. Förlängda körsträckor och körning med tomma lastbilar medför ekonomiska förluster för kommunen, privatpersoner och företag.

Om buller från verksamheten och trafik

Av nämndens beslut framgår att varken trafikbuller eller verksamhetsbuller överskrider riktvärdena för området. I nämndens beslut med dnr MIL.2013.3237 konstaterar nämnden att så länge verksamheter och trafik håller sig inom riktvärdena är de acceptabla. Verksamheten bedrivs i en grop, vilket innebär att det uppstår en bullerdämpande barriär av massivt berg mot närliggande bebyggelse. Verksamheten omfattar inte längre sprängningsarbeten och isoleringsmattor har under hösten 2014 satts upp som ljuddämpande åtgärd mot kringliggande bebyggelse. Skärmarna har satts upp på eget initiativ och är en effektiv ljuddämpande lösning.

Vad gäller mängden trafik som sker till och från verksamheten skulle transporterna med ballastmaterial passera Hemmesta i oförändrad omfattning även om verksamheten inte skulle bedrivas. Det är behovet och lokaliseringen av pågående entreprenader i området som styr trafikmängden. Utan den aktuella verksamheten skulle transporterna till och från entreprenaderna norr om Hemmesta istället tvingas köra genom orten för att ta sig till en annan krossverksamhet. Den trafik som kommer söderifrån skulle visserligen minska. I bästa fall rör det sig dock om ett nollsummespel vad gäller trafikmängden. En alternativ lokalisering av verksamheten skulle alltså inte påverka trafiken genom Hemmesta.

Trafikbuller i Hemmesta har vid ett flertal tillfällen varit uppe till prövning i nämnden efter klagomål från närboende. Av nämndens beslut med dnr MIL.2013.3237 följer att nämnden vid sin tillsyn konstaterat att verksamheten endast genererar en liten del (fem procent) av den totala mängden trafik som passerar Hemmesta vägsäl. Om trafiken från verksamheten togs bort skulle det inte resultera i några märkbara skillnader avseende upplevt buller för de boende i området. I och med att produktionen beräknas minska kommer dessutom den av verksamheten genererade trafiken att minska. Det ska under alla omständigheter också tas hänsyn till att det är väghållaren (dvs. staten eller kommunen) som har det primära ansvaret för att åtgärda störande buller från vägtrafik. Det är också väghållaren som har faktiska och rättsliga möjligheter att vidta åtgärder för att förebygga buller och öka säkerheten på vägarna.

Av Trafikverkets mätdata gällande tiden fram till 2013 framgår att trafiken har ökat kontinuerligt på Hemmestavägen sedan början av 1990-talet. Siffrorna visar att ingen avvikande trafikökningen har skett sedan verksamheten började 2011. Det är därför inte rättvisande att belasta verksamheten för trafikökningen. Av Trafikverkets mätdata från mät punkt 1093011 framgår att årsmedeldygnstrafiken av lastbilar på Hemmestavägen har ökat från 490 till 1 500 stycken från 1990-talet till 2013. Från och med 2005 har antalet lastbilar som trafikerat Hemmestavägen genomsnittligen ökat med ca 60 stycken per år. Vid den mätning som skedde 2009, dvs. före det att verksamheten påbörjades, uppmättes antalet lastbilar till 1 416 på ett dygn. Att det fyra år senare uppmätts ett snitt på 1 500 lastbilar per dygn ligger i linje med utvecklingen av trafiken i området. Det saknas alltså grund för påståendet att verksamheten skulle ha orsakat eller bidragit till en väsentligen förhöjd trafikmängd på Hemmestavägen. Vidare visar Trafikverkets mätdata att det inte finns stöd för påståendet att den ökade trafikmängden på Hemmestavägen skulle härröra från verksamheten, utan den ökade trafikmängden får närmast anses följa av den allmänna utvecklingen i området.

Orimligt att omlokalisera verksamheten

Om mark- och miljödomstolen skulle finna att platsen inte är lämplig är det inte rimligt att kräva en omlokalisering av verksamheten. Ett sådant krav är en mycket ingripande åtgärd som innebär att personal måste sägas upp under den tid som krävs för att verksamheten ska läggas ned för att sedan startas upp igen. Ett sådant förfarande skulle vara mycket kostsamt. Då det rör sig om en tidsbegränsad verksamhet saknas dessutom ekonomiska förutsättningar att genomföra ett sådant förfarande. Ett sådant krav skulle i nuläget innebära att verksamheten skulle avslutas.

Verksamheten sker inom riktvärdena för buller som gäller i området. Det rör sig inte heller om farlig verksamhet, i synnerhet inte sedan sprängningarna har upphört. Mot bakgrund av detta och de miljövinster som görs genom minskade transportsträckor samt att verksamheten endast är av tidsbegränsad karaktär gör att det är orimligt att kräva en omlokalisering.

Bristande utredning ska leda till återförvisning

Av nämndens beslut följer att de bullermätningar som utförts inte har tillfört ärendet något på grund av brister i utredningarnas utförande. Av officialprincipen följer att det åligger myndigheten att se till att ett ärende blir tillräckligt utrett. Nämnden borde alltså genom processledning eller på liknande sätt ha kompletterat utredningen rörande buller. Eftersom beslutet i stor del grundas på olägenheter från buller och trafik är det uppenbart att ärendet inte var tillräckligt utrett varför beslut inte borde ha fattats i ärendet. Mot bakgrund av detta bör ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning om ändring inte kan ske i mark- och miljödomstolen.

Ingripande tillsynsåtgärd och proportionalitet

Att helt avslå anmälan avseende en begränsad fortsättning av en pågående verksamhet genom att meddela förbud mot dess fortsatta bedrivande är en oproportionerlig och alltför ingripande åtgärd. Mindre ingripande åtgärder skulle kunna vara att upp-

ställa en begränsning i omfattningen av tillåten produktion, att vidta ytterligare bullerdämpande åtgärder, att endast tillåta att verksamheten tar emot kunder från norr om Hemmesta, en kortare tillåtlighetstid eller åtgärder som ytterligare minskar de påstådda olägenheterna.

Skälet till att rivningen av bergrummet inte skett inom tidigare meddelad tid är att dispens från artskyddsförordningen gällande påverkan på en övervintringsplats för fladdermöss erhöles först den 10 oktober 2014. Under alla omständigheter måste det därför beviljas tid att bedriva verksamheten till dess att materialet från rivningen av resterande bergrum tagits om hand.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun har till stöd för sin inställning anfört sammanfattningsvis följande.

Rivning av bergrummet och omhändertagande av massor

Det ursprungliga syftet med verksamheten motiverar viss störning i form av trafik och buller. Det bedöms motiverat att denna verksamhet får fortsätta tills dess att bergrummet är rivet och massorna därifrån har omhändertagits. Bolaget har uppgett att den verksamheten tidigast kommer att vara avslutad den 30 juni 2015. Denna uppgift får anses vara rimlig, inte minst på grund av uppgiften om att dispens från artskyddsförordningen inte erhöles förrän den 10 oktober 2014. Det är dock viktigt att verksamheten bedrivs på sådant sätt att minsta skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer.

Olägenheter från trafiken

Den ursprungliga verksamheten bestod i att ta hand om massor som fanns på själva fastigheten, även om begränsad mängd massor tilläts tas från annan plats. Verksamheten har dock mer och mer kommit att ta formen av en kross- och sorteringsverksamhet för massor som körs till fastigheten och som sedan i annan form hämtas från fastigheten. Det rör sig därmed om en ny verksamhet som inte har något samband med den tidigare. Enligt anmälan ligger de framtida projekten som verksamheten

planerar att hantera i områden såsom Stavsnäs, Strömma och Grisslinge. Detta är områden som inte ligger i verksamhetens närområde.

Trafiksituationen i Hemmesta är ansträngd och det är inte lämpligt att leda mer tung trafik genom detta område. Det är fråga om ett tätt bebyggt bostadsområde med centrumverksamhet där stora mängder genomfartstrafik redan finns. Av detta skäl bedöms inte den valda platsen lämplig för den anmälda verksamheten och valet av plats är därmed inte den som med hänsyn till ändamålet medför minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Hänsyn ska tas till att verksamheten i denna del inte har något samband med själva platsen. Bolaget har invänt att trafiken skulle öka i lika stor grad, även om verksamheten inte förlades på denna plats, eftersom tung trafik från områden norr om Hemmesta i sådant fall skulle ledas genom Hemmesta till mottagningsplatser utanför kommunen. I kommunens översiktsplanering har dock ett antal områden pekats ut som planerade förändringsområden (PFO), vilket innebär att detaljplaneläggning pågår eller är slutförd och att VA-systemet kommer att byggas ut i samband med detta. Norr om Hemmesta är VA-systemet redan utbyggt och endast i ett område (Torsby) kan man räkna med ökat byggande den närmaste tiden. Öster om fastigheten kan vissa projekt komma att påbörjas, t.ex. i Kopparmora och Bullandö. Kommunens stora projekt ligger på platser där massorna måste transporteras genom Hemmesta för att massorna ska komma till och från Hemmestatorp 1:2.

Även massor utanför Värmdö kommun kan komma att hanteras på fastigheten, vilket även medför transporter genom Hemmesta. Av de synpunkter som har inkommit till nämnden framgår att den pågående verksamheten uppfattas som problematisk och störande för närboende. Av dessa skäl delar nämnden inte bolagets uppfattning att det är fråga om ett nollsummespel vad gäller trafiken. En fortsatt användning av fastigheten för denna kross- och sorteringsverksamhet medför ökad tung trafik. Det ska också påpekas att massor från ett område i många fall inte lämnar området utan kan användas i andra projekt i samma område. I vilket fall har den klagande inte tydligt visat hur trafiken skulle påverkas av etableringen,

t.ex. genom en professionell bullermätning, modell eller beräkning på trafikens utveckling under den anmälda verksamhetens tidsuträckning.

Bolaget har invänt att det är väghållaren, i detta fall staten genom Trafikverket, som är ansvarig för trafikbuller och som har den faktiska och rättsliga möjligheten att förebygga olägenheter orsakade av bullrande trafik. Det är riktigt att det är väghållarens ansvar att begränsa olägenheter från trafiken som inverkar negativt på miljön och på människors hälsa. I detta fall är den ökade trafiken dock en direkt orsak av den verksamhet som bedrivs på fastigheten varför det är befogat att begränsa bullret från trafiken genom att verksamheten på fastigheten upphör. Förbudet gäller heller inte trafiken på vägarna, utan förbud mot att på fastigheten utföra kross- och sorteringsverksamhet som i sin tur orsakar de bullrande transporterna. Bullret har ett direkt samband med verksamheten på fastigheten, och förbudet har därmed riktats mot den part som har bäst förutsättningar att begränsa olägenheten.

Ärendets handläggning

Bolaget har även invänt att ärendet inte var slutberett vid tidpunkten för beslut eftersom den bullerutredning som skickats in inte bedömdes tillföra ärendet någonting. I en skrivelse expedierad den 12 februari 2014 har bolagets uppmanats att komplettera anmälan på flera punkter. Det svar som inkom var mycket bristfälligt och kortfattat. Vidare har grannetrytanden kommunicerats med bolaget. Av dessa framgår det tydligt att trafikbuller är en väsentlig aspekt av verksamhetens påverkan. Därvid får kravet på att utreda ärendet anses ha uppfyllts före det att beslutet fattats. Det bör förtydligas att den bullermätning som i det ursprungliga beslutet inte ansågs tillföra någonting var den bullermätning avseende just trafikbuller och som hade utförts av bolaget självt.

Oproportionerligt beslut

Det är nu fråga om en verksamhet som skiljer sig från den ursprungliga verksamheten som endast syftade till att ta hand om massor som hade uppkommit på fastigheten. Det måste vidare sägas vara verksamhetsutövarens eget ansvar att i sin

budget för ett tidsbegränsat projekt ta höjd för avvecklingskostnader när verksamheten upphör, av vilket skäl detta än kan ske.

De störningar som uppkom vid den tidigare verksamheten hade en mycket tydlig koppling till själva platsen och att det därför var motiverat att under en begränsad tid tillåta dem. När verksamheten nu har utvecklats till en mer renodlad kross- och sorteringsanläggning, som i stor utsträckning tar emot massor utifrån, är det inte längre motiverat att just denna plats används till detta då den är lokaliserad i nära anslutning till bostadsområden och till områden med höga naturvärden, samt då trafiksituationen i närområdet redan är ansträngd.

En begränsning av verksamheten är inte en tillräcklig åtgärd för att minska dessa olägenheter, och beslutet att förbjuda verksamheten är proportionerligt och ändamålsenligt. Den valda platsen är överhuvudtaget inte lämplig för att bedriva kross- och sorteringsverksamhet efter att det tidigare militära bergrummet rivits, och en begränsning av verksamheten förändrar inte denna bedömning. Det faktum att kross- och sorteringsverksamhet faktiskt har tillåtits på platsen är ett uttryck för en proportionerlig bedömning då viss störande verksamhet har tillåtits. Bolaget har dock under hela den tid verksamheten pågått gradvis utökat sin verksamhet i strid med olika beslut varför det bedöms befogat att, när bergrummet väl är rivet och massorna omhändertagna, inte tillåta vidare kross- och sorteringsverksamhet på fastigheten.

UTREDNINGEN

Bolaget har gett in en bullerutredning (aktbilaga 28), mätdata från Trafikverket gällande trafiken i området (aktbilaga 22) samt genom kartmaterial m.m. redogjort för planerade entreprenader i närområdet och dess effekter. Bolaget har även åberopat viss ytterligare skriftlig bevisning.

DOMSKÄL*Anmärkning om partsställningen i målet*

Det har under målets handläggning i mark- och miljödomstolen inkommit yttranden och synpunkter på verksamheten från närboende. Yttrandena har inte bedömts vara överklaganden eftersom de getts in av personer som inte har möjlighet att överklaga underinstansernas beslut (jfr 16 kap. 12 § miljöbalken). De är därmed inte heller att betrakta som parter i målet. Yttrandena har skickats till bolaget för kännedom.

Om prövningen och rättslig utgångspunkt

Den övergripande frågan som mark- och miljödomstolen har att ta ställning till är om beslutet att förbjuda den anmälda verksamheten från och med den 1 januari 2015 och att förelägga bolaget att hantera vissa åtgärder innan den 31 december 2014 varit riktigt.

Med hänvisning till underinstansernas beslut och vad parterna har anfört gör mark- och miljödomstolen bedömningen om verksamheten ska förbjudas eller inte med utgångspunkt i 2 kap. 6 § miljöbalken. Enligt nämnda bestämmelse ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett markområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Regeln omfattar både ny verksamhet och ändring av befintlig verksamhet. Den gäller alla åtgärder som inte är av försumbar betydelse och därmed också för tillfälliga verksamheter (se prop. 2005/06:182 s. 124). Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken gäller lokaliseringskravet endast i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla det.

Av rättsfallet NJA 2004 s. 421 framgår att när en verksamhets påverkan på omgivningen bedöms kan även transporterna till och från verksamheten beaktas. I rättsfallet redogör Högsta domstolen för var gränsen går för när transporter ska anses ha ett sådant omedelbart samband med en verksamhet och därmed beaktas vid bedömningen av om en verksamhet kan tillåtas och på vilka villkor detta i så fall

ska få ske. I avgörandet uttalar Högsta domstolen att detta ska avgöras genom en sammanvägning av omständigheterna, t.ex. transporternas karaktär och omfattning, var transporterna befinner sig i förhållande till verksamheten samt olägenheterna satta i relation till olägenheterna från övrig trafik och verksamhet. Med hänsyn till att transporterna i det aktuella fallet har ett sådant direkt samband med den anmälda verksamheten bedömer mark- och miljödomstolen att de bör tas med i bedömningen om verksamhetens lokalisering är lämplig.

Lokaliseringens lämplighet

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att den aktuella anmälan avser en utökning av den pågående verksamheten. Bolagets tidigare anmälningar och nämndens tidigare beslut om försiktighetsmått har omfattat hantering av massor som uppkommit vid rivningen av ett bergrum på fastigheten. Vid tidpunkten för det överklagade beslutet beräknades återstå 15 000 ton bergmassor som skulle rivas från bergrummet. Den anmälan som nu prövas omfattar även hantering av massor från andra entreprenader inom Värmdö kommun. Bolaget har i anmälan uppgett att 140 000 ton massor kommer att krossas inom fastigheten per år.

Av den bullerutredning som bolaget gett in i målet framgår att bullernivån för de till verksamheten närliggande fastigheterna inte kommer att överstiga riktvärdena samt att den högsta beräknade ekvivalenta ljudnivån är 50 dB(A) och fås vid fastigheten Hemmesta 11:273. Av utredningen framgår vidare att den dygnsekvivalenta ljudnivån vad gäller trafikbuller från Skärgårdsvägen, Värmdövägen och Fagerdalavägen beräknas öka med mindre än 0,5 dB. Verksamhetens bidrar alltså till att öka trafikbullernivåerna, även om skillnaden är försumbar.

Vad gäller de trafikrörelser som den anmälda verksamheten kommer att ge upphov till framgår av utredningen att vägkorsningen där Skärgårdsvägen, Värmdövägen och Fagerdalavägen möts kommer att belastas med ytterligare 100 fordonsrörelser av tung trafik per dygn. Skälet till detta är att tillfartsvägen till verksamhetsområdet leder fram till denna korsning. Skärgårdsvägen leder trafiken vidare genom bostadsområdena i Hemmesta. Den nuvarande trafikintensiteten på vägarna får anses vara

måttlig. Av de trafikmätningar från 2013 som redovisats i utredningen framgår att dygnsmedelvärde på Skärgårdsvägen uppgick till 16 453 fordonsrörelser (varav 1 495 avsåg tung trafik) och på Värmdövägen till 3 971 fordonsrörelser (varav 324 avsåg tung trafik). Av den utredning som bolaget har presenterat framgår att uppskattningsvis hälften av fordonen kommer att köra utmed Skärgårdsvägen.

Mark- och miljödomstolen bedömer att i synnerhet den redovisade ökningen av tung trafik som transporterna innebär dels på Skärgårdsvägen, dels vid den nämnda korsningen medför sådana olägenheter för de närboende att lokaliseringen av verksamheten inte är lämplig för en verksamhet av den omfattning som framgår av anmälan. I likhet med länsstyrelsen finner mark- och miljödomstolen att det bör framhållas att verksamhetens ursprungliga syfte endast var att riva bergrummet på fastigheten inom en viss tid, inte att verksamheten skulle utökas till att avse externa bergmassor. Med hänsyn till bland annat detta kan inte heller förbudet mot att fortsätta verksamheten anses orimligt. Sammantaget finner alltså mark- och miljödomstolen att platsen inte är lämplig med hänsyn till att ändamålet med den utökade verksamheten ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Det finns därmed inte skäl att ändra underinstansernas beslut i enlighet med bolagets förstahandsyrkande och detta yrkande ska därför avslås.

Övriga yrkanden

Mark- och miljödomstolen bedömer inte att det är möjligt att genom exempelvis skyddsåtgärder eller försiktighetsmått begränsa trafikens påverkningar i verksamhetens närområde. Domstolen bedömer inte heller att det framkommit någon sådan utredningsbrist som utgör skäl att återförvisa ärendet till nämnden. Bolagets andra- och tredjehandsyrkanden ska därmed avslås.

Bolaget har slutligen yrkat att tidpunkten från vilken verksamheten inte längre ska tillåtas skjuts fram tills krossmaterialet från rivningen av bergrummet kunnat tas om hand, vilket beräknas kunna ha skett tidigast den 30 juni 2015. Nämnden har medgett att denna tidpunkt flyttas fram. Den av bolaget yrkade tidpunkten har nu passe-

rat. Mark- och miljödomstolen anser det lämpligt att tidpunkten flyttas fram till den tidpunkt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 15 december 2015. Prövningstillstånd krävs.

Joakim Edvinsson

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har tingsfiskalen Joakim Edvinsson, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Alexandra Venander.

**Länsstyrelsen
Stockholm**

BESLUT

Enheten för överklaganden
Anders Gullberg

Datum
2014-11-03

Beteckning
5051-27674-2014

Kentas Last & Schakt AB
Kent Eriksson
Älvsbyvägen 5
139 52 Värmdö

INKOM: 2014-11-25
MÅLNR: M 6514-14
AKTBIL: 4

Överklagande av beslut om att förbjuda miljöfarlig verksamhet på fastigheten Hemmestatorp 1:2 i Värmdö kommun

NACKA TINGSRÄTT

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Ink 2014 -11- 25

Akt.....4 n/6514-14
Aktbil.....9

Bakgrund

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun beslutade den 17 juni 2014, BMHN93 (dnr MIL.2014.51), att bl.a. förbjuda fortsatt kross- och sorteringsverksamhet samt all in- och uttransport av schaktmassor på fastigheten Hemmestatorp 1:2 från och med den 1 januari 2015. Beslutet innebär bl.a. också att – som beslutet får förstås – verksamhetsutövaren föreläggs att vidta vissa åtgärder och försiktighetsmått fram till och med den 31 december 2014. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Anmälan gäller fortsatt kross- och sorteringsverksamhet samt återvinning av avfall på fastigheten. Mängd som beräknas att krossas enligt anmälan är 140 000 ton per år och verksamheten planeras att pågå till och med den 15 januari 2019. Verksamheten består av en grovkross, en finkross och ett sorteringsverk som placeras på fastigheten. Materialet planeras att komma från entreprenader runtom i kommunen som t.ex. Stavsnäs gångväg, Hemmesta vändplan, VA i Torsby, Strömma och Grisslinge och Vattenledning Djurö. Enligt anmälan kommer produktionen internt, d.v.s. material från rivningen av bergrummet, att minska. Kvarvarande material som ska rivas på fastigheten beräknas nu till 15 000 ton. Den del av bergrummet som är kvar att spränga bort enligt anmälan är det sista tornet där det enligt uppgift funnits fladdermöss. Enligt anmälan beräknas antalet transporter per vardag till mellan 35 - 50 st. En kompletterande beräkning ger genomsnittligt 46 utgående transporter per dag. Det totala antalet fordonsrörelser, med körningar till och från, är det dubbla eller genomsnittligt 9 fordon per timme. Den ursprungliga anmälan om kross och sorteringsverksamhet på fastigheten gjordes med anledning av att fastighetsägaren fått ett rivningslov för det bergrum som fanns på fastigheten. Behov av att krossa och sortera massorna uppstod. Enligt aktuell anmälan är nu den huvudsakliga verksamheten att köra in massor för bearbetning och försäljning. Det senaste året har verksamheten utvecklats till att nästan bara ta emot och leverera externa massor eftersom bergrummet snart är färdigrivet och inga större masslager har uppstått internt på fastigheten av den anledningen. De beräkningar som gjorts på in- och uttransporter visar att mängden externa massor till och från området har ökat. De externa massor som hanteras på fastigheten idag kommer framöver, enligt anmälan, komma från områden där behovet att köra genom Hemmesta uppstår till skillnad från tidigare verksamhetsår. I den nya anmälan framkommer att de projekt som verksamheten planerar ligger i områden

BESLUTDatum
2014-11-03Beteckning
5051-27674-2014

som t.ex. Stavsnäs, Strömma och Grisslinge. Detta är områden som inte kan anses vara i närområdet och dessutom behöver den tunga trafiken i stort sett alltid passera Hemmesta. Med anledning av det försvinner det ursprungliga syftet med att verksamheten ligger bra placerad för att undvika långa transporter samt passage genom Hemmesta. Vid kompletterande uppgifter i anmälan framkommer även att de transporter till och från anläggningen som körs av externa åkerier inte har räknats med vilket gör att verksamheten i dagsläget har ytterligare transporter som inte räknats med i anmälan. Det kan dock inte uteslutas att transporter likt de som går till verksamhetsområdet idag fortfarande kommer att transporteras motsvarande sträckor samt genom Hemmesta. Det nuvarande verksamhetsområdet måste ändå bedömas innebära en koncentration av transporter. Med anledning av ovanstående är bedömningen att lokaliseringen av verksamheten måste ifrågasättas. Varken trafikbullret eller verksamhetsbullret överskrids vid tillsyn, men antalet transporter som verksamheten kommer att orsaka genom områden, främst Hemmesta, med mycket bostäder, centrum och folk i rörelse gör att lokaliseringen inte längre kan anses vara lämplig med stöd av 2 kap. 6 § miljöbalken (1998:808), MB.

Anmälaren, Kentas Last & Schakt AB, har överklagat beslutet och anför bl.a. följande. Det strategiska läget inom en mycket expansiv region har medfört stora vinster för både miljö och ekonomi samt korta transporter och minskad tomflakskörning genom att verksamheten både tar emot schaktmassor och producerar krossmaterial. För det fall att verksamheten stängs återstår ingen återvinningsverksamhet och endast en begränsad materialproduktion inom kommunen. Närmaste mottagning av schaktmassor blir sedan "Hanvedsmossen" i Botkyrka kommun. Inom kommunen pågår utbyggnad av stomnät för VA och cykelleder och fastställandet av planer för Torsby och Kopparmora medför utbyggnad av lokalt VA-nät och omställning av fritidsbebyggelse till mer permanent bebyggelse. Området är avsatt i kommunens översiktsplan som ett förändringsområde med framtida planer för lätt industri, vänd- och uppställningsplats för bussar, pendelparkering och sannolikt även viss bostadsbebyggelse. Den anmälda verksamheten, som delvis kan ses som en förberedande markberedning för kommande etableringar, sker helt inom riktvärden för buller, vibrationer m.m. som åsatts verksamheten och som normalt gäller för industriverksamhet. Antalet sprängningar uppgår till ett fåtal per år och krossning och sortering sker endast periodvis inom angivna arbetstider. Damm- och stoftspridning begränsas framgångsrikt genom vattenbegjutning med en speciellt inköpt "brandbil". Det ska vidare påpekas att i anslutning till Hemmesta vägskal pågår andra störande verksamheter närmare bebyggelsen som företaget får klä skott för.

BESLUT

Datum
2014-11-03

Beteckning
5051-27674-2014

Motivering*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Av 2 kap. 6 § första stycket MB framgår att för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

I 2 kap. 7 § första stycket MB föreskrivs bland annat att kraven i 2–6 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 9 kap. 3 § MB framgår att med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

I 9 kap. 6 § 1 MB anges att regeringen får meddela föreskrifter om att det ska vara förbjudet att utan tillstånd eller innan anmälan har gjorts anlägga eller driva vissa slag av fabriker, andra inrättningar eller annan miljöfarlig verksamhet.

Enligt 1 kap. 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251) framgår att om det i fråga om en verksamhet eller åtgärd som beskrivs i 2–32 kap. anges att anmälningsplikt gäller, får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan att vara anmäld till tillsynsmyndigheten. För sådana verksamheter och åtgärder anges uttrycket "anmälningsplikt C". I 4 kap. 6 § samma förordning anges bl.a. att anmälningsplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller för anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod. I 29 kap. 10 § samma förordning anges att anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för anläggning för att genom mekanisk bearbetning yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9, 30, 31, 32 eller 50 §.

Enligt 27 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att när ett anmälningsärende är tillräckligt utrett, ska den myndighet som handlägger ärendet meddela föreläggande om försiktighetsmått eller förbud enligt miljöbalken om det behövs, eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Om sådana åtgärder inte beslutas ska myndigheten underrätta den som har gjort anmälan om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida.

BESLUT**Datum**
2014-11-03**Beteckning**
5051-27674-2014*Länsstyrelsen gör följande bedömning*

Länsstyrelsen konstaterar att den aktuella verksamheten ursprungligen syftat till att riva det bergrum som i viss utsträckning fortfarande finns kvar på fastigheten. Av handlingarna i ärendet framgår att det av detta bergrum, vid tidpunkten för det överklagade beslutet, beräknats återstå 15 000 ton bergmassor som ska rivas. Verksamheten har emellertid utökats till att också hantera bergmassor från andra verksamheter. Den beräknade mängden berg som ska krossas uppgår enligt anmälan till 140 000 ton per år. Verksamheten ger dessutom upphov till transporter av bergmassor till och från fastigheten.

Det överklagade beslutet innebär bl.a. att verksamhetsutövaren från och med den 1 januari 2015 förbjuds att fortsätta kross- och sorteringsverksamheten samt all in- och uttransport av schaktmassor på fastigheten Hemmestatorp 1:2. I beslutet har nämnden å ena sidan angett att mängden externa bergmassor som hanteras på platsen har ökat och att transporter av massor till och från den anmälda verksamheten är avsedda att passera genom Hemmesta till skillnad från tidigare, å andra sidan att det inte kan uteslutas att transporter likt de som går till verksamhetsområdet idag fortfarande kommer att transporteras motsvarande sträckor samt genom Hemmesta.

Frågan är om den aktuella platsen är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Länsstyrelsen konstaterar att lokaliseringen av verksamheten ursprungligen baserats på ett behov av att riva ett bergrum och att det såvitt framkommit endast återstår ett begränsat arbete innan denna rivning är slutligt genomförd. Med hänsyn till att det funnits ett behov av att riva det aktuella bergrummet anser länsstyrelsen att platsen har varit lämplig med hänsyn till ändamålet, jmf länsstyrelsens beslut denna dag med beteckning 5051-6705-2012. Den nu anmälda verksamheten kommer till skillnad från tidigare att främst avse behandling av material från externa leverantörer. Av handlingarna framgår att detta kommer innebära att transporter i högre utsträckning än tidigare kommer att passera genom Hemmesta och därigenom orsaka större intrång och olägenheter för människors hälsa och miljön än tidigare. Det bör dock beaktas att det inte kan uteslutas att transporter likt de som går till verksamhetsområdet idag fortfarande kommer att transporteras motsvarande sträckor samt genom Hemmesta. Någon utredning om vilka bullernivåer transporter till och från den anmälda verksamheten ger upphov till i Hemmesta har såvitt framkommit inte utförts. Vid prövningen av verksamhetens anmälan om fortsatt verksamhet finns det dock enligt länsstyrelsens bedömning anledning att fästa särskild vikt vid att verksamhetens ursprungliga syfte var att riva bergrummet på platsen och att detta syfte kan antas uppfyllas inom den tidsram som det överklagade beslutet ger. Även om omfattningen av trafikbullernivåerna i området inte klarlagts i ärendet anser således länsstyrelsen att nämnden haft fog för att förbjuda fortsatt verksamhet på fastigheten från och med den 1 januari 2015. Vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § MB finner länsstyrelsen att förbudet mot att fortsätta

BESLUT

Datum
2014-11-03

Beteckning
5051-27674-2014

verksamheten inte kan anses orimligt. Vad klaganden anfört föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska således avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen.

Beslut i detta ärende har fattats av länsassessor Jörgen Warstrand. Föredragande har varit länsassessor Anders Gullberg. I handläggningen har även miljöhandläggare Natalii Back deltagit.

Jörgen Warstrand

Anders Gullberg

Kopia till:

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

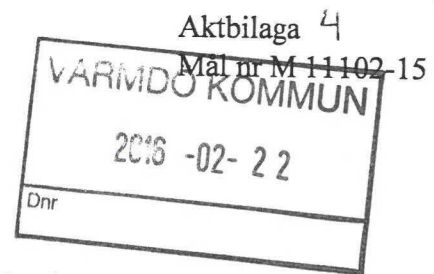
Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060307

PROTOKOLL
2016-02-16
Föredragning i
Stockholm

RÄTTEN

Hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Yvonne Eklund samt hovrättsrådet Christina Ericson, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Sara Bergdahl

KLAGANDE

Kentas Last & Schakt AB, 556265-1744
Älvsby 5
139 52 Värmdö

Ombud: Advokat Fredrik Wennerstrand och jur.kand. Dan Bengtsson
Advokatfirman Carler KB
Box 7557
103 93 Stockholm

MOTPART

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

SAKEN

Anmälan om miljöfarlig verksamhet på fastigheten Hemmestatorp 1:2 i Värmdö kommun; nu fråga om prövningstillstånd

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-11-24 i mål nr M 6514-14

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2016-02-19)

Mark- och miljööverdomstolen ger inte prövningstillstånd. Mark- och miljödomstolens avgörande står därför fast.

Dok.Id 1261855

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00	08-561 675 59	måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 675 50		09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se		
		www.svea.se		

Skälen för beslutet

Det överklagade avgörandet får prövas av Mark- och miljööverdomstolen bara om Mark- och miljööverdomstolen har gett prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ska ges om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
- det inte går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till utan att prövningstillstånd ges,
- det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre domstol, eller
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Mark- och miljööverdomstolen har gått igenom målet och kommit fram till att det inte finns skäl att ge prövningstillstånd i detta fall.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Sara Bergdahl

COB
49
Protokollet uppvisat/

